

ŠRÁMKŮV PÍSEK '84

4

POPRVÉ

Na předních stránkách Zpravodaje dostávají příležitost zpravidla významní představitelé hlavních pořadajících institucí a organizačních anebo nejvýznamnější tvůrci oblasti divadel malých jevištních forem. Pro toto číslo jsme původně v redakci chtěli udělat výjimku a dát naopak příležitost k vyjádření názoru někomu, kdo je na Šrámkově Písku poprvé a bez zázemí vlastního souboru, a nemá zatím žádné zkušenosti s touto přehlídkou.

Najít novice Šrámkova Písku nebylo nijak nesnadné. Ale když jsem se seznámil s několika názory těch, kteří jsou na přehlídce poprvé, nemohl jsem přemoci nutkání konfrontovat jejich názor či názor jiného nahodilého diváka s pohledem svým, ale i některých svých dlouholetých kolegů, se kterými jsme na Šrámkově Písku letos právě podešáté. Berte proto následující řádky jako vyznání letitého "písečáka" těm, kteří si zatím ještě nenašli na Šrámkově Písku svoje místo, svoje přátele, nebo se nenadchli jeho neopakovatelnou atmosférou.

Začíná to vlastně už při příjezdu. Zatímco nováček marně hledá klub, ubytovnu, či jiný záchytný bod, vítám se postupně se všemi starými přáteli, radostně zjišťuji, že nikdo nechybí. Následují otázky, co nového doma nebo v práci, počet sjednaných posezení u kávy přesahuje časové možnosti. Po těch letech si připadám jakoby našel v Písku jeden z mála druhých domovů a je mi moc a moc dobře. Fronta v přijímači mi nepřipadá vůbec hrozná, protože vím, že bez postele nezůstanu /stejně ji moc neuziji/.

Pro zahajovací den Šrámkova Písku platí již dlouhá léta nepsaná pravidla. Pro všechny pro nové i staronové účastníky. Nikdo z nich na slavnostní zahájení moc nepospíchá, což ostatně platí i pro slavnostní zakončení /že by diplom o účasti neměl žádnou cenu?/. Následuje zahajovací představení a po

něm zahajovací "seznamovací" večírek. A hned jsme u problému. Opakuje se stejný obraz ustaraného osamělého diskžokeje, který marně láká oběti na taneční parket. Nemohu si při té příležitosti nevzpomenout na improvizované večery v divadelní kavárně, kdy program a zábavu si navzájem zprostředkovali účastníci mezi sebou, aniž k tomu potřebovali zprostředkovací agenturu.

NENÍ

Po krátkém zotavení vždy následuje maraton přehlídkových představení. Bylo by logické, že když přijedeme poprvé na přehlídku, tak si nenecháme ujít žádné představení. Ale chyba lávky. Vždyť kolik jiných atrakcí nás láká. Jednou jsou to třeba noví přátelé, podruhé slunečné počasí /to ovšem letos nehrozí/, potřetí nás ovládne naše vlastní pohodlnost. Teprve po letech jsem si sám uvědomil, jak neblaze může na začínající soubor působit nezáměr ostatních kolegů. Od jisté chvíle cítím, že k úsilí a k práci každého souboru, každého jednotlivce je třeba přistupovat s pokorou a úctou, i když výsledek na jevišti není úspěšný. Kolik se jen skrývá za každou minutou inscenace nápadů, hodin času, mnohdy finančních obětí. Mám v posledních letech pocit, a pevně věřím, že oprávněný, že těch, kteří přijedou na Písek za divadlem, za inspirací, za poučením, za výměnou názorů, jednoznačně přibýlo, přestože celkový počet účastníků poklesl.

Ke každému představení probíhá diskuse, jejíž profil se léty mění, ale podstata zůstává. Někdy bývají bouřlivé a rušné, někdy se marně jejich moderátor (to je teď módní slovo) snaží zaktivizovat přítomné. A co náš nováček? S netolerancí a zaujatostí sobě vlastní kritizuje půtky odborníků, jejich netoleranci a zaujatost. Divadelní teoretici se prou s laiky, hledají společný slovník, chvílemi ho nacházejí, ale chvílemi ho zase ztrácejí. A opět nemohu nezavzpomínat. Spisovatel a di-

vadelník P. Bošek, účastník více jak dvaceti ročníků, uměl zklidňovat roztrpčené diskutéry, ironicky popíchnout věčně nespokojené řečníky a dělal to vždy s takovou trpělivostí, že i nejzavrtzelejší pesimista odjížděl z Písku s dobrým pocitem.

Dvacátý šestý ročník Šrámkova Písku se pomalu blíží ke svému závěru. Ti, kteří si nenašli ještě svoji správnou duši, mají poslední příležitost jí najít. Ti, kteří ji nenajdou, už asi příště nepřijedou. Ale já už v této chvíli vím, že až budu letos z Písku odjíždět, tak se už budu těšit na setkání na sedmadvacátém ročníku s těmi, kteří pochopí tu nádhernou a pro nás tak potřebnou hru, kterou tady hráme.

Ivan Hruban

PODESÁTÉ

KOLOTOČ

Divadlo Kolotoč vzniklo v roce 1981. Zakládajícími členy byli sochař, filmový dokumentarista a hudebník, jejichž snahou bylo vytvoření syntézy výtvarného umění, filmu a diaprojekce, hudby a živé akce na jevišti. Snaží se, aby dramatická stavba nevycházela z tradičních divadelních principů, ale vytvářela se realizováním výtvarných akcí.

Výtvarné divadlo Kolotoč vystupuje pravidelně v Praze a několikrát hostovalo v Brně. V roce 1983 předvedlo inspirativní představení na filmovém festivalu Cilect a na pražské přehlídce amatérských divadel v roce 1984 získalo cenu.

Na Šrámkův Písek přijeli poprvé a předvedou představení BERSIDEJSI, jehož první polovinou je starší inscenace POCUR, což je sled obrazů s použitím výtvarných objektů v kombinaci s filmovou diaprojekcí.

V druhé polovině se představení snaží transformovat civilizační formu do světa snů a představ.

D3

Označením "D 3" chtělo toto karlovarské divadelní studio předznamenanat zaměření své dramaturgie na tři umělecké formy / divadlo, malé jevištní formy, poezie /.

Za dvacet dva let činnosti nastudoval soubor 56 premiér. Třikrát na Jiráskově Hronově vystoupil, účastnil se národní přehlídky souborů hrajících pro děti v Ostravě Porubě a Wolkrova Prostějova. Bohatá zájezdová činnost přivedla soubor do 83 míst republiky. Letos se vrátil z 3. mezinárodní přehlídky v Kleinblittersdorfu v NSR, kde uvedl svoji inscenaci Jana Schmida Trináct vůní.

Na SPvystoupí D 3 se hrou Zdenka Šmída a Anny Frankové MEZI DVOJÍM ZASYČENÍ KOSY aneb VYPRÁVENÍ, která se obracejí k ságám a legendám Karlovarska.

-r-

STUDIO A

bylo založeno před 10 lety Zdenkem Potužilem jako dílna profesionálního Divadla na okraji. Od roku 1973 vedl A-Studio Jan Badalec, který soubor orientoval na současnou českou poezii: představení Nemožná zelená krajina (verše Z. Trojanové) zvítězilo v roce 1981 na Wolkerově Prostějově. Dnešní složení souboru se vytvořilo po roční přestávce v roce 1982, opět pod vedením členů Divadla na okraji (Ondřej Pavelka a Eva Salzmanová). Vůbec první inscenací byla anglická moralita z 15. století Každý, a druhou inscenací je

PÍSEŇ SOBŮ

volná baladická variace na severskou literaturu, inspirovaná novelou finského autora Timo K. Mukky Země je hříšná píseň.

-r-

LAMPA

je pražský soubor, který vznikl v roce 1972 pod zřizovatelem Velebec sdružených obcí baráčníků s domovskou scénou na malostranské Rychtě. Dnešní podoba souboru je výsledkem proměn, hledání a objevování možností divadla i možností vlastních. Snaží se uvádět méně známé hry ve vlastních úpravách, dále vlastní dramatisace literárních předloh a v několika případech autorské hry členů souboru. V roce 1982 byl soubor Lampa vybrán k účasti na festivalu mladého amatérského divadla v Poděbradách.

MELLEM

neboli "Hraní si s texty Stanislava Lema", jak zní podtitul, je poslední z úspěšných představení souboru. Úryvky zdánlivě nesouvisejících textů jsou východiskem ke kolektivní hře s osobitým typem humoru.

-r-

Otázka pro metodiky

V čem vám, jako metodice, pomůže účast na Šrámkově Písku?

Odpovídá Hana Chvojková, krajská metodička Západočeského kraje.

Na Šrámkově Písku jsem poprvé, i když divadlu se věnuji již řadu let. Podarilo se mi sem přijet hlavně díky tomu, že se v tomto roce nekoná okresní přehlídka vesnických souborů ve Žluticích, která časově kolidovala s Pískem.

A co mi účast na této přehlídce přinese? Myslím si, že se mi daří trochu nahlédnout do té tvorby divadel malých jevištních forem. Já totiž tíhu spíš k divadlu klasickému. Dalším přínosem pro moji práci by mělo být konkrétnější ujasnění si hranice mezi divadly malých jevištních forem a divadly poezie.

Tím, že jsem tu poprvé, jsou pro mne rozdíly mezi klasickým a tímto typem divadla velké, z čehož plyne i to, že se hůř orientuji, musím déle o představeních přemýšlet. Ale velice se mi tady líbí, je to pro mne nové a budu se snažit jezdit na další ročníky Šrámkova Písku.

Dá ti něco účast na Šrámkově Písku?

Milan Stretzer, krajský metodik Středočeského kraje.

No, letos jo. Inspiraci. Letošního ročníku Šrámkova Písku se poprvé účastní - jaksi povinně - i krajská metodici. Co ty na to?

Jana Urbanová, krajská metodička Severočeského kraje.

Už bylo na čase. Je smutnou skutečností, že jsme se museli různých akcí zúčastnovat ve svém volném čase, o dovolených, mnohdy takřka tajně. Přitom metodici by měli být přítomni na všech národních přehlídkách. Pro jejich informaci, pro možnost porovnání souboru svého kraje s ostatními. Měli by být na té části, kdy vystupuje jejich soubor, a pak honem domů. A myslím, že budu mluvit i za ostatní kolegy metodiky, když řeknu, že jsme rádi, že tady můžeme být.

HOSTÉ ŠP

Zeptali jsme se zahraničních účastníků na situaci amatérského divadla v jejich zemi:

p. Rozenthal, odborná pracovníce divadelního odd., UKD v Lipsku, NDR.

Na Srámkově Písku jsem i proto, abych mohla porovnat situaci vašeho amatérského divadla se situací v NDR. U nás nejsou zkušenosti s improvizací formami velké, a nejsou ani takové možnosti konfrontací na přehlídkách - tradici mají spíš skupiny velkých forem. Podmínky pro amatéry se však stále zlepšují, a díky tomu se některé výsledky - snad - dostávají.

p. Leykauf, vedoucí divadelního souboru MAMMA MIA z Hofu, NSR.

Vždycky mě fascinuje mnohotvárnost, radost a fantazie českého divadla (jsem na ŠP podruhé), a to, že si v poměrně skromných technických podmínkách dokážou vyhledat velké možnosti. U nás není zřejmě tolik skupin jako zde a podmínky pro amatéry jsou velmi rozdílné, neboť všechno je po mnoha stránkách nákladnější. Platí ovšem, že kdo opravdu divadlo hrát chce, a hraje ho, najde nejen finanční podporu, ale i diváky.

Mag. E. Polacek, předseda dolnorakouského svazu pro mládežnické a amatérské divadlo, Waidhofen /Taya, Rakousko.

Mohu mluvit hlavně za Dolní Rakousko, kde vzniká právě v poslední době mnoho amatérských skupin. Zdá se, že jsme překonali období televize. Dnes mladí lidé znovu začínají hrát divadlo částečně oživují tradiční hry, částečně vytvářejí mladé pokrokové divadlo. Pokud jde o přehlídky, probíhá v Rakousku relativně hodně setkání, a ve Vídni Mezinárodní dny mládežnických divadel.

program

dnes

sobota 9.6.

ZK Jitex

10.00	- DIVÁCKÉ FÓRUM
14.00	- D 3 Karlovy Vary - Z. Schmid - A. Franková: Mezi dvojím zasyčením kopy (55 min)
15.30	- A studio Praha - Písen sobů (55 min)
17.00	- Lampa Praha - S. Lem: Mellem (60 min)
21.45	- DIVÁCKÉ FÓRUM
	- závěrečný večírek

Stálá divadelní scéna

19.30	- slavnosti zakončení ŠP
20.00	- Kolotoč Praha: Bersidejsi (75 min)

VIDĚLI JSME...

KOMEDIE O FRANTIŠCE

Divadlo z Brna není žádným nováčkem nejen tady na Srámkově Písku, ale ani v amatérském divadelním hnutí. Proto divák právem očekává to nejlepší. A většina asi zklamána nebyla. Viděli jsme představení s dobrými hereckými i pěveckými výkony, hrané na funkční, promyšlené scéně, s níž korespondovaly i kostýmy. Včlenění písní dopředstavení bylo organické, snad jen výtka v tomto směru na špatnou slyšitelnost; hudební skupina mnohdy přehluší zpěv, takže textu není rozumět a to právě v této hře vadí, neboť písně zde nejsou pouhou hudební ilustrací či vatou, ale součástí příběhu. Domníváme se, že "pokus o vytvoření naivního hudebního divadla, v němž je píseň organickou součástí," jak píše Z. Turba v programu, je na dobré cestě.

-mg-

LÁSKO, Ó LÁSKO, MOCNÁ VLÁDKYNĚ

Soubor LŠU nám předvedl inscenaci, která je typickým obrazem - a bezesporu lepší částí - toho, co nám poskytuje v převážné většině toto školství. Představení nechyběla řada dobrých nápadů, dílem se podařilo i vyjít z absurdity předlohy a adekvátně jevištně tlumočit původní text.

Dokonalosti provedení nebylo dosaženo zřejmě pro určitou nevyváženost dramatické konstrukce - třeba hlavní pointa textu (o profesorské dceři) zůstala potlačena jinam zaměřenou snahou o poutavost formy vyjádření. Bylo též citelné, že vystoupení postrádalo výraznější aktualizaci tohoto typu, který by umožnil představitelům vnitřně splynout se sdělovaným a tlumočit myšlenky, které jsou jim vlastní a současné.

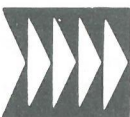
-pp-

STRAŠIDLO CANTERVILSKÉ

se zaťoulalo na přehlídku netradičních autorských malých forem z nebe východu - českého amatérského divadla. Etuda na dané téma sice měla milou besídkovou atmosféru - školní cvičení s klavírem, a s vyzkoušeným používáním rekvizit tak klasických, až bylo s podivem - ale k přívlastkům, nimž se tento festival hlásí, patřilo představení pouze svou komorní formou. Určitě by se uplatnilo s větším úspěchem na přehlídce s méně vyhraněnou ctižádostí než má Srámkův Písek.

-in-

STŘÍBRNÝ TÁCEK

Pravidelně se na ŠP objevuje alespoň jeden soubor, který je představitelem "žánru" středoškolského humoru. Tento humor představuje především - mimo jiné - recese, určitá nevázanost a bezprostřednost, která v sobě celkem úspěšně skrývá různá technická, formální nebo výrazové nedostatky. Je možno říci, že letos se volba vydařila.

Není paradoxem, řekne-li se, že krátký rozměr představení lze řadit k bezesporným kladům tohoto vystoupení. Srovnáme-li s jinými obdobnými představeními z minulých let, ukazuje se, že recesistická představení tohoto typu jsou tím úspěšnější, čím méně je cítit urovnávající a vylepšující zásahy pedagoga. Což ovšem vyplývá už ze samotné podstaty tohoto humoru.

-pp-

TRADICE

ROZHOVOR S JÁNEM FAKLOU

Nejdříve bych prosil něco
lik dat...

Kremnické divadlo v podzemí bylo založeno už v roce 1973, ale v dnešním složení hrajeme asi pět, šest let. Celý soubor se skládá vlastně pouze ze tří herců (Roman Vykysalý, Anton Brčka a já) a dvou techniků (Ján Snopko a Ladislav Schmidt). Režii, scénografii řešíme kolektivně a na textech pracuji většinou já. V současné době máme na repertoáru dvě představení, s nimiž jsme vyhráli celostátní přehlídku v Prešově (1983 a 1984), jednak "Pluhy alebo Quo vadis, domine?" - grotesku o diktátorství a představení, které jste včera viděli.

Jaká je současná situace na Slovensku v oblasti autor-
ských netradičních divadel?

Jsou roky úrodnější a roky méně úrodné, ale myslím, že v současnosti není situace tak zlá. Jmenoval bych třeba Štúdio 77 ze Spišské Nové Vsi a bratislavské Usmiev a Pegasnik. Situace není zlá, i když tu existuje i mnoho souborů slabší kvality. Pokud mohu srovnávat české a slovenské soubory podle toho, co jsem viděl na přehlídce klubové tvorby ve Valašském Meziříčí, řekl bych, že je u nás přece jenom kvalita amatérské tvorby poněkud vyšší... - ale to soudím podle této jediné přehlídky. Je fakt, že u nás jsou při různých soutěžích a přehlídkách tvrdší kritéria, než v Če-

INSPIRACE

VZÁJEMNOST

chách. Možná proto dojdou soubory dále. U nás ovšem za se chybí některé věci, jako třeba pohybové nebo pantomimické soubory, jaké máte vy.

Navíc na Slovensku takřka neexistuje možnost profesionalizace nebo poloprofessionalizace amatérských souborů. V Čechách jsou krajská kulturní střediska, ale u nás je jenom Slovkoncert...

Položí-li se českým tvůrcům otázka, aby řekli něco o pramenech, kořenech a inspiraci své tvorby, uvedou vždy plájadu různých osobností českého kulturního světa a závěrem uvedou pár jmen ze Slovenska. Je u vás situace opačná?

Ne, je to stejné. Chybí nám tradice z 1. republiky, vlastně od přelomu století. Pro nás hraje třeba nesmírně důležitou roli perfektní knižka V. Justa, protože my se také hlásíme k českým tradicím a též k Lasicovi se Satinským a Radošinskému naivnímu divadlu, jako vy. Naše soubory je konkrétně nejbližší Bolek Polívka - ne, že bychom kopírovali, ale svou moderností, funkčností prostředků atd. U nás je to v podstatě jenom Radošinské naivní

divadlo, které vzniklo přirozenou cestou "z lidu", od amatérů na přední místo ve slovenské tvorbě. A Lásica se Satinským ti patří dneska už někam jinam...

Co si myslíš o slovensko-
české vzájemnosti?

Jediná přehlídka klubové tvorby nemůže nahradit celostátní přehlídky a soutěže amatérských divadel těchto forem, kde by se mohli všichni setkávat a vzájemně obohacovat. Neexistuje dokonce ani celostátní vysokoškolská přehlídka, je to škoda pro nás i pro vás.

Jedno ukázkové představení - jako zde - neznamená nic. Může se vydařit, může být i špatně vybráno... My jsme díky svému vystoupení ve Valašském Meziříčí získali určitý vzhlas, takže jsme

často zváni do Čech. V celoslovenském měřítku jsme ale výjimkou. Jeme u vás rádi, protože si můžeme na českém publiku leccos přezkoušet.

Máme to snad brát jako li-
chotku?

Ne. To je otázka tradice. V+W a tak dále... U nás působí Radošinské nezvykle a L+S někteří vůbec nechápu. Snad nejlépe se nám i jim hraje na vysokých školách.

A vaše plány?

Výhoda amatérů nebo poloprofesionálů je v tom, že nejsou vázáni dramaturgicky ap. Neradi mluvíme o plánech, protože se často něco zvrtné. Už jsme měli i hotovou inscenaci a pak jsme to celé zrušili, protože se nám to přestalo líbit. Máme plán dělat dobré divadlo. To je vše...

Rozmlouval a překládal pp.

PTALI JSME SE

R. ROTHBAUERA, ředitele SDS v Písku

Prostor divadla a především
divadelní kavárny zůstává
nevyužit. Co je toho příči-
nou?

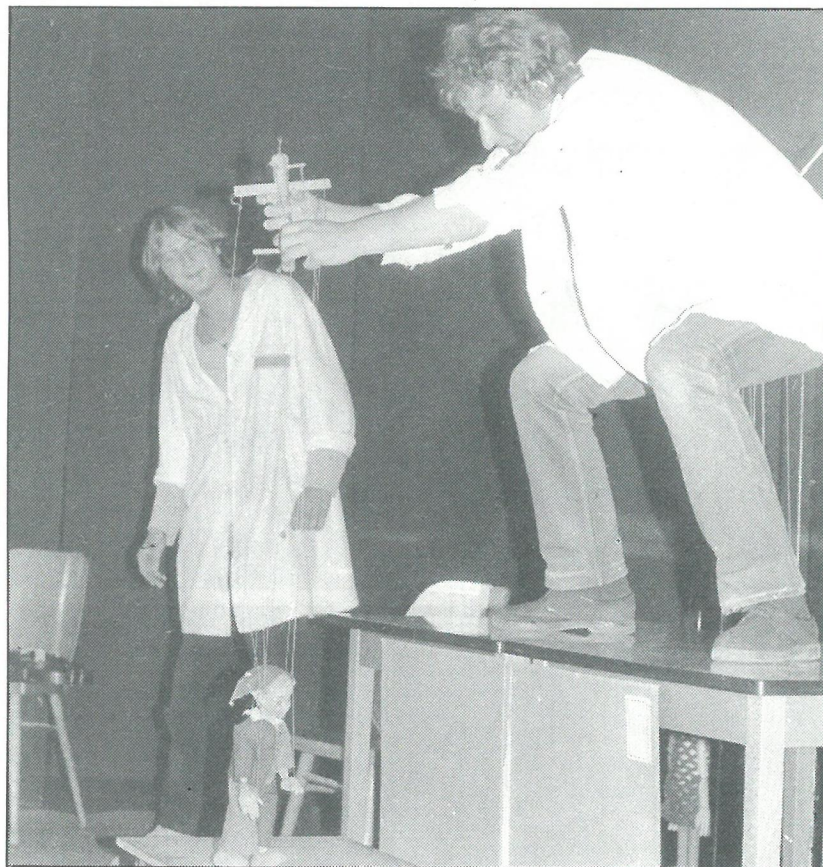
V prostorách Stálé divadelní scény v Písku probíhá již třetí rok rekonstrukce. Do dnešního dne se podařilo dokončit přístavbu provozních místností, nová je klimatizace a vybavení interiéru při zachování původní kapacity, podařilo se upravit vchod do sálu tak, že se může vstupovat z obou stran. V těchto dnech je dokončována nová fasáda budovy. Trochu jiná je situace při dokončování rekonstrukce bývalé divadelní kavárny. Prostor je nyní upraven jako Malý divadelní sál se zcela jiným provozním uspořádáním. Bude sloužit ke dvěma účelům. Jednak jako místo pro občerstvení diváků při programu ve Velkém sále, ale především jako místo pro samostatné umělecké pořady komorního charakteru. Malý sál tedy nebude sloužit jako restaurační zařízení pro veřejnost. Uspořádání může být buď divadelní pro 110 diváků nebo stolové pro 80 diváků. Nejsou ovšem vyloučeny ani další varianty uspořádání, např. aréna či jiné.

Malý sál bude uveden do provozu 15. října letošního roku, a tak za dva roky bude k dispozici účastníkům Šrámkova Písku.

Z. TESKY, ředitele ZK Jitex

Po dlouhých letech letos ne-
ní přítomen J. Benda, který
svými scénografickými nápady
pomáhal vytvářet souborům
příznivé podmínky pro jejich
představení. Jak se to proje-
vilo?

Bez J. Bandy jsme si po mnoha letech nedovedli SP představit. Ale jeho koncepce z minulých let, na jejímž základě byly vyrobeny zástěny, praktikáble a další části pro vytvoření scény, to vše zůstalo. Otázkou bylo, jak se bez jeho přítomnosti podaří v časově náročném provozu přehlídky provádět obtížné přestavby a změny jeviště. Slouží ke cti kolektivu pracovníků, že jeho členové byli v uplynulých letech poctivými pomocníky a tak v letošním roce zvládli svoji roli zcela samostatně ke spokojenosti všech souborů. Díky jim tak vlastně i letos byl J. Benda účastníkem SP.

XXVI. ŠRÁMKOV PÍSEK, zpravodaj národní přehlídky divadel malých jevištních forem v rámci Celostátního festivalu zájmové umělecké činnosti na počest 40. výročí SNP a 39. výročí osvobození ČSSR ve dnech 6. - 10. 6. 1984 v Písku. Hlavní pořadatel Český ústřední výbor SSM spolu s MK ČSR, MŠ ČSR, JČ KNV České Budějovice, ONV, OV SSM a Měst NV Písek, ZK Jitex a Stálou divadelní scénou v Písku za odborné spolupráce ÚKVC. Vydává tiskové středisko ŠP, tiskne Palcát, tiskárna VÚ Písek. Vedoucí redakce I. Hruban, redaktori M. Grimmová, I. Nováková, P. Prchal, foto a grafická úprava I. Procházka, přepis H. Šavrdová, R. Votavová, V. Váňa. Náklad 350 výtisků. Povoleno odborem kultury ONV v Písku.